

BÖLÜM 13 ÜRİNER SİSTEM (SYSTEMA URINARIA)

Seda AVNİOĞLU¹

Giriş

Üriner sistem, metabolik aktivite sonucu oluşan artık maddelerin vücuttan atılmasını sağlayan sistemdir. Üriner sistem; idrarı kandan süzen **böbrekler (ren, nephros)**, böbreklerdeki idrarı mesaneye taşıyan **ureter**'ler, üreterlerden gelen idrarı toplayan **mesane (vesica urinaria)** ve mesanede biriken idrarı vücuttan dışarıya atan **urethra**'dan oluşmaktadır.

Böbrek (Ren, Nephros)

Vücudun sıvı elektrolit dengesinin düzenlenmesinde, metabolik artık maddelerin ve fazla suyun vücuttan uzaklaştırılmasında, kan pH'ının düzenlenmesinde görevli olan böbrekler, dolaylı olarak da kan basıncının düzenlenmesinde görev almaktadır. Karın arka duvarının üst kısmında ve columna vertebralis'in her iki yanında, retroperitoneal olarak yerleşmiş, fasulye şeklinde ve kahverengi bir çift organdır.

Üst uçları T12 vertebranın üst kenarı, alt kenarları ise L3 vertebra hizasında yer alırken, sağ böbrek karaciğer ile olan komşuluğundan dolayı T11 ve L2 vertebralar seviyesinde yer alabilir. Ortalama ağırlıkları 120-170 gr olan böbreklerin, uzunlukları 12 cm, genişlikleri 6 cm ve kalınlıkları da 3 cm uzunluğundadır.

Böbreklerin facies anterior ve facies posterior olmak üzere iki yüzü, margo medialis ve margo lateralis olmak üzere iki kenarı, ekstremitas superior ve ekstremitas inferior olmak üzere de iki ucu bulunmaktadır. Margo medialis'de

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı, seda.avnioglu@alanya.edu.tr

5. KISIM: SİSTEMLER

4. Aşağıda verilen arterlerden hangisi mesanenin beslenmesinde görevli değildir?

- a. A. obturatoria
- b. A. vesicalis superior
- c. A. vesicalis inferior
- d. A. bulbi penis
- e. A. glutea inferior

5. Aşağıda böbreklerin iç yapısı ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a. Medulla renalis menşeyini üreter tomurcuğundan alır ve toplayıcı kanallardan oluşur
- b. Cortex renalis; menşeyini nefrojen dokudan alır ve idrar süzen yapılar bulundurmaktadır
- c. Basis pyramidalis'den cortex renalis'e doğru olan uzantılara pars radiata (stria medullaris) adı verilmektedir
- d. Böbreklerin orta kısmında bulunan, böbrek şeklindeki boşluğa nefron (nephron) denilir
- e. Cortex renalis'in pyramis renalis'ler arasına gönderdiği bölümüne columna renalis denilir

Cevaplar: 1-D, 2-C, 3-B, 4-D, 5-D

KAYNAKLAR

1. Arıncı, K., Elhan, A. 2015. *Anatomi*. Cilt 1. (5. Baskı). Ankara: Güneş Tıp Kitabevi.
2. Arifoğlu, Y. 2019. *Her Yönüyle Anatomi*. 2. Baskı. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi.
3. Gilroy, A.M., Macpherson, B.R., Ross, L.M. 2015. *Anatomi Atlası*. (Çev. Ed. Denk, C.C., Çelik, H.H.) İstanbul: Palme Yayıncılık.
4. Keith, L. Moore. 2006. *Temel Klinik Anatomi*. 2. Baskı. (Çev. Ed. Elhan, A.). Ankara: Güneş Kitabevi.
5. Özbağ, D. 2019. *İnsan Anatomi*. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevleri.